

Briselē, 2024. gada 17. decembrī
(OR. en)

16983/24

ELARG 189
COWEB 218
COEST 750

DARBA REZULTĀTI

Sūtītājs:	Padomes Ģenerālsekretariāts
Saņēmējs:	delegācijas
Temats:	Padomes secinājumi par paplašināšanos

Pielikumā pievienoti Padomes 2024. gada 17. decembrī apstiprinātie Padomes secinājumi par paplašināšanos.

VISPĀRĒJO LIETU PADOME

PADOMES SECINĀJUMI PAR PAPLAŠINĀŠANOS

1. Padome pienācīgi ņem vērā Komisijas 2023. gada 8. novembra paziņojumu par ES paplašināšanās politiku, kurā ietverti ziņojumi par Melnkalni, Serbiju, Ziemeļmaķedoniju, Albāniju, Bosniju un Hercegovinu, Kosovu *, Turciju, Ukrainu, Moldovas Republiku (turpmāk Moldova) un Gruziju.
2. Padome atkārtoti apstiprina savu apņemšanos attiecībā uz paplašināšanos saskaņā ar **atjaunoto vienprātību** par paplašināšanos, kas 2006. gada decembrī apstiprināta Eiropadomē un pēc tam pieņemtajos Padomes un Eiropadomes secinājumos, kā arī saskaņā ar **2024. gada jūnija ES Stratēģisko programmu 2024.–2029. gadam**. Saskaņā ar iepriekšējiem Padomes secinājumiem un saistībā ar Kopenhāģenas politiskajiem kritērijiem Padome atkārtoti apstiprina, ka ir vajadzīgi taisnīgi un stingri nosacījumi, pašu nopelnu princips un atgriezeniskums. Padome uzsver, cik svarīgi ir nodrošināt to, ka ES var uzturēt un padziļināt pati savu attīstību, tostarp savu spēju integrēt jaunus dalībniekus. Kaut paužot atzinību par jauno dinamiku paplašināšanās procesā, Padome tomēr uzsver, ka partneriem jāuzņemas atbildība un jādemonstrē savu saistību un politiskās gribas ticamība, īstenojot vajadzīgās reformas un panākot reālu progresu attiecībā uz pamatjautājumiem.

* Šis nosaukums neskar nostājas par statusu un atbilst ANO DP Rezolūcijai 1244/1999 un Starptautiskās Tiesas atzinumam par Kosovas neatkarības deklarāciju.

3. Paplašināšanās ir **ģeostatēģisks ieguldījums mierā, drošībā, stabilitātē un labklājībā**. Tas ir dzinulis Eiropas pilsoņu ekonomisko un sociālo apstākļu uzlabošanai, atšķirību mazināšanai starp valstīm, un tam ir jāveicina Savienības pamatā esošās vērtības. ES paplašināšanās sniegs tālejošus sociālekonomiskus ieguvumus tās pašreizējām un nākamajām dalībvalstīm.
- Raugoties uz turpmākas paplašinātas Savienības perspektīvu, gan ES, gan nākamajām dalībvalstīm ir jābūt tam gatavām. Valstīm, kuras vēlas kļūt par dalībvalstīm, ir jāaktivizē savi reformu centieni, jo īpaši tiesiskuma jomā, atbilstīgi pievienošanās procesam raksturīgajam nopelnu principam un ar ES palīdzību. Vienlaikus ES ir jāizveido vajadzīgais iekšējais pamats un jāveic reformas, kā paziņots Granadas deklarācijā. Tas darīs ES stiprāku un stiprinās Eiropas suverenitāti.
4. Krievijas agresijas karš pret Ukrainu akcentē paplašināšanās kā ES stratēģiskas prioritātes nozīmi. Padome **atkārtoti apstiprina** pilnīgu un nepārprotamu apņemšanos attiecībā uz **Rietumbalkānu, Ukrainas un Moldovas dalības Eiropas Savienībā perspektīvu**. Turcija joprojām ir kandidātvalsts un svarīga partnere daudzās kopīgu interešu jomās. Padome atgādina, ka Gruzijas valdības rīcības virziens apdraud Gruzijas virzību uz Eiropu, *de facto* izraisot pievienošanās procesa apturēšanu, atkārtoti apliecina ES nelokāmo solidaritāti ar Gruzijas tautu un gatavību turpināt atbalstīt Gruzijas iedzīvotājus virzībā uz Eiropas nākotni un pauž nožēlu par Gruzijas valdības neseno paziņojumu par pievienošanās procesa apturēšanu līdz 2028. gadam.
5. Vērtību, kas ir ES pamatā, respektēšana un apņemšanās tās veicināt, un to pienākumu pildīšana, kas nepieciešami dalībai ES, joprojām ir būtiska visiem partneriem, kuri vēlas pievienoties. Ilgtspējīgu un neatgriezenisku reformu sasniegumi **pamatjautājum** – tostarp tiesiskuma un pamattiesību – jomā, demokrātijas institūciju darbība, valsts pārvalde un ekonomiskie kritēriji joprojām ir galvenie kritēriji, pēc kuriem vērtē progresu ceļā uz dalību ES. Komisijas ieteikumiem šajās jomās būtu jāpievēršas prioritārā kārtā.

6. Padome atkārtoti norāda, ka **tiesiskums** ir viena no pamatvērtībām, kas ir ES pamatā, izšķiroši svarīgs aspekts demokrātiskajā pārveidē, un tas joprojām ir obligāts priekšnoteikums virzībai uz dalību ES.
7. **Pamattiesību** aizsardzība ir ES vērtību pamatā. Padome partneru progresam šajā jomā pievērs īpašu uzmanību un atgādina, ka ticami pasākumi paziņoto trūkumu novēršanai ir vispārēja prioritāte. Šajā sakarā Padome uzsver, ka īpaši svarīgi ir aizsargāt bērnu tiesības un pie minoritātēm piederošu personu un neaizsargātās situācijās esošu personu, piemēram, romu, personu ar invaliditāti, lesbiešu, geju, biseksuāļu, transpersonu un interseksuāļu (LGBTI), un pie nacionālajām minoritātēm piederošu personu tiesības un nediskriminējošu attieksmi pret tām. Attiecībā uz dzimumu līdztiesību Padome atkārtoti norāda, ka ir jānodrošina pilnvērtīgu iespēju nodrošināšana sievietēm un meitenēm un iespēja sievietēm un meitenēm pilnībā izmantot pamattiesības. Padome atgādina, ka vārda brīvība, žurnālistu aizsardzība, mediju brīvība un plurālisms ir svarīgi demokrātiskas sabiedrības pīlāri, kas topošajiem partneriem ir jānodrošina. Labi funkcionējošas demokrātijas būtiski elementi joprojām ir arī labvēlīgas vides nodrošināšana pilsoniskās sabiedrības organizācijām un lielākas lomas nodrošināšana tām, tostarp reformu procesā. Padome aicina visus partnerus steidzami vērsties pret paziņotajiem trūkumiem, īpašu uzmanību veltot Komisijas norādīto sistēmisko problēmu risināšanai.
8. Padome arī uzsver, ka partneriem ir stabili jāvirzās uz priekšu saistībā ar visaptverošu **tiesu sistēmas reformu, cīņu pret korupciju, tostarp, īstenojot deoligarhizāciju, un cīņu pret organizēto noziedzību**. Joprojām būtiski ir panākt stabilu reformu īstenošanu un stabilus rezultātus šajās kritiskajās jomās.
9. Rietumbalkānos **labas kaimiņattiecības un reģionālā sadarbība** joprojām ir būtiski paplašināšanās procesa, kā arī stabilizācijas un asociācijas procesa elementi. Padome atzīmē, ka joprojām ir vajadzīgi izlēmīgi centieni, lai veicinātu **izlīgumu un reģionālo stabilitāti**. Padome stingri mudina partnerus atrisināt savus divpusējos strīdus un problēmas, kas sakņojas pagātnes mantojumā, saskaņā ar starptautiskajām tiesībām un iedibinātajiem principiem, tostarp Līgumu par pēctecības jautājumiem.

10. Joprojām izšķiroši svarīgi ir vēl vairāk stiprināt sadarbību ārpolitikas jautājumos, un Padome sagaida, ka partneri pilnībā pieskaņosies ES **kopējai ārpolitikai un drošības politikai** (KDĀP), tostarp pievienosies ierobežojošiem pasākumiem, kas ir būtisks integrācijas ES procesa aspekts un spēcīgs apliecinājums partnera stratēģiskajai izvēlei un vietai vērtību kopienā. ES turpina atbalstīt partnerus un sniegt palīdzību – īpaši tiem, kas ir pilnībā pieskaņojušies. Joprojām ir ārkārtīgi svarīgi novērst ES ierobežojošo pasākumu apiešanu, tostarp to pasākumu, kas pieņemti, reaģējot uz Krievijas agresijas karu pret Ukrainu. Padome atzinīgi vērtē to, ka partneri arvien vēl apņemas īstenot ES kopējo drošības un aizsardzības politiku (KDAP), tostarp to, ka lielākā daļa sniedz ieguldījumu ES misijās un operācijās.
11. Vēršanās pret **hibrīddraudu** izaicinājumiem ir svarīga prioritāte. ES ir apņēmusies vēl vairāk padziļināt sadarbību ar partneriem, *inter alia* cīņā pret informācijas manipulācijas darbībām, tostarp dezinformāciju. ES pastiprina darbu ar partneriem, lai vērstos pret nepatiesiem Krievijas vēstījumiem un dezinformāciju par Krievijas agresijas karu pret Ukrainu.
12. **Terorisma, vardarbīga ekstrēmisma, radikalizācijas un organizētās noziedzības** apkarošana joprojām ir būtiska. Padome paliek apņēmības pilna vēl vairāk padziļināt sekmīgo sadarbību ar partneriem šajās jomās.
13. **Neatbilstīga migrācija** joprojām ir akūts izaicinājums, saistībā ar kuru ir jāturpina pastāvīga sadarbība un koordinācija ar visiem partneriem. Padome jau atkal uzteic Rietumbalkānu partnerus par konstruktīvo sadarbību un Turciju par tās nemitīgajiem centieniem uzņemt vienu no lielākajām bēgļu kopienām pasaulē.
14. Padome uzsver, ka ir ārkārtīgi svarīgi, lai partneri saskaņotu savu **vīzu politiku** ar ES.

15. Padome aicina visus partnerus skaidri un regulāri **informēt** savus iedzīvotājus par priekšrocībām un pienākumiem, kas izriet no to attiecīgās virzības uz ES, kā arī par savu apņemšanos attiecībā uz ES vērtībām un nepieciešamajām reformām. Tajā pašā laikā ES stiprinās savu stratēģisko komunikāciju par paplašināšanās procesu.
16. Attiecībā uz **ekonomiskajiem kritērijiem** Padome pozitīvi atzīmē, ka lielākā daļa partnervalstu ekonomiku ir apliecinājušas ievērojamu noturību, neraugoties uz to, ka joprojām turpinās Krievijas agresijas karš pret Ukrainu. Ir svarīgi, lai partneri paātrinātu strukturālās reformas, kas vajadzīgas ilgtspējīgai izaugsmei, un virzītos uz to, lai izpildītu ekonomiskos kritērijus dalībai ES.
17. ES turpinās visos līmeņos **atbalstīt** partneru, kas vēlas kļūt par dalībvalstīm, politisko, ekonomisko un sociālo pārveidi, pamatojoties uz reālu progresu tiesiskuma un sociālekonomisko reformu jomā, kā arī uz to, kā partneri ievēro ES vērtības, noteikumus un standartus. ES turpinās sniegt būtisku finansiālo palīdzību partneriem, izmantojot Pirmspievienošanās palīdzības instrumentu (*IPA*) un Kaimiņattiecību, attīstības sadarbības un starptautiskās sadarbības instrumentu “Eiropa pasaulē” (*NDICI* “Eiropa pasaulē”), kā arī tehnisko palīdzību, jo īpaši izmantojot mērķsadarbību un *TAIEX*.
18. Padome joprojām ir apņēmības pilna tuvināt partnerus Eiropas Savienībai, sagatavojot pamatu pievienošanās procesam un sniedzot konkrētus ieguvumus to pilsoņiem jau paplašināšanās procesā. Padome atzinīgi vērtē pagājušajā gadā panākto progresu pakāpeniskā integrācijā. Padome turpinās mudināt vēl uz priekšu virzīt **pakāpenisku integrāciju** uz nopelniem balstītā un atgriezeniskā veidā saskaņā ar Eiropadomes 2022. un 2023. gada secinājumiem un pamatojoties uz pārskatīto paplašināšanās metodiku. Pakāpeniskas integrācijas nosacījums joprojām ir attiecīga pieskaņošanās ES *acquis*. Padome uzsver, ka svarīgi ir pilnībā izmantot esošo juridisko instrumentu potenciālu. Pamatojoties uz līdz šim gūto progresu, Padome gaida turpmāku Komisijas priekšlikumu izskatīšanu.

19. Padome atzinīgi vērtē to, ka šobrīd tiek īstenots **Izaugsmes plāns Rietumbalkāniem un Ukrainas mehānisms**, kā rezultātā gaidāms vēl nepieredzēts finansiālais atbalsts un reformu palīdzība. Padome atzinīgi vērtē vērienīgās reformu programmas un Ukrainas plānu, ko ir pieņēmuši attiecīgi Rietumbalkānu partneri un Ukraina, un atgādina, ka maksājumi ir atkarīgi no tajos norādīto reformu efektīvas īstenošanas. Padome atzinīgi vērtē Komisijas paziņojumu par jaunu Moldovas izaugsmes plānu un to, ka ir ātri pieņemta Padomes sarunu nostāja par priekšlikumu Moldovas reformu un izaugsmes mehānisma izveidei, lai pēc iespējas drīz panāktu politisku vienošanos.

MELNKALNE

20. Padome atzinīgi vērtē ļoti pozitīvus rezultātus attiecībā uz apņemšanos īstenot ilgstošas reformas. Padome uzteic valdības mērķi turpināt Melnkalnes straujo virzību ceļā uz ES un mudina visus politiskos spēkus sekot savam vērienīgajam plānam attiecībā uz pievienošanās sarunu pabeigšanu.
21. Padome atzinīgi vērtē **labo progresu**, kas līdz šim panākts pievienošanās sarunās, proti, atvērtas ir visas 33 caurskatītās sadaļas un sešas sadaļas ir provizoriski slēgtas. Padome jo īpaši pauž atzinību Melnkalnei par to, ka tā kopumā ir izpildījusi 23. un 24. sadaļas starpposma kritērijus tiesiskuma jomā, – tas ir svarīgs atskaites punkts, kas iezīmē pievienošanās sarunu jauna un pēdējā posma sākumu. Padome mudina Melnkalni ātri pāriet pie slēgšanas kritēriju īstenošanas attiecībā uz 23. un 24. sadaļu par tiesiskumu. Padome atzinīgi vērtē trīs sadaļu neseno provizorisko slēgšanu un gaida, kad pēc iespējas drīz varēs provizoriski slēgt vēl citas sadaļas, kad būs izpildīti nosacījumi. Ar noteikumu, ka Melnkalne saglabās savu stabilo reformu progresu un gūs rezultātus saistībā ar prasītajām reformām, Padome ir gatava laikus uzsākt gatavošanos pievienošanās līguma izstrādei.

22. Padome atzinīgi vērtē Melnkalnes progresu virzībā uz to, lai atjaunotu **galveno tiesu iestāžu darbību**, svarīgāko tiesu sistēmas reformu īstenošanas paātrināšanu un padziļināšanu, jauna stratēģiskā satvara pieņemšanu un to, ka saistībā ar vairākām tiesnešu vakancēm ir pabeigta iecelšana amatā, izmantojot pārredzamas un uz nopelniem balstītas procedūras. Šie pasākumi palīdz uzlabot tiesu sistēmas neatkarību, pārskatatbildību, objektivitāti, integritāti, efektivitāti un profesionalitāti. Padome atzinīgi vērtē to, ka ir iecelts jauns pastāvīgs Augstākās tiesas priekšsēdētājs.
23. Padome **atzinīgi vērtē labo progresu** un mudina Melnkalni turpināt reformu centienus, jo īpaši tādās svarīgās jomās kā vārda un mediju brīvība, tostarp žurnālistu aizsardzība un **cīņa pret korupciju un organizēto noziedzību**, un valsts pārvaldes reformas. Lai gan Padome atzīst panākto progresu, tā atkārtoti norāda, ka Melnkalnei ir jāuzlabo rezultāti attiecībā uz izmeklēšanu, kriminālvajāšanu, galīgiem notiesājošiem spriedumiem un noziedzīgi iegūtu līdzekļu izņemšanu un konfiskāciju, tostarp augstā līmenī. Melnkalnei arī būtu jāpanāk progress saistībā ar visaptverošu vēlēšanu reformu, tostarp jāgroza likums par politisku subjektu finansēšanu, lai to pieskaņotu Eiropas standartiem, nodrošinot vēlēšanu komisijas neatkarību un vēlētāju reģistra pārredzamību.
24. Padome atzīst labo progresu, kas sasniegts migrācijas pārvaldības jomā, vienlaikus uzsverot, ka ir pilnībā jāpieskaņojas **ES vīzu politikai** un jāstiprina valsts robežkontroles spējas.
25. Attiecībā uz **ekonomiskajiem kritērijiem** Padome pauž gandarījumu par ekonomikas spēcīgo atgūšanos un stabilo izaugsmi, banku un finanšu sektora stabilitāti un uzlabojumiem darba tirgū. Padome mudina Melnkalni īstenot vajadzīgās strukturālas reformas un *inter alia* samazināt valsts parādu un turpināt centienus stiprināt fiskālo pārvaldību un pārredzamību.

26. Padome norāda, ka **labas kaimiņattiecības** un reģionālā sadarbība joprojām ir būtiski paplašināšanās procesa, kā arī stabilizācijas un asociācijas procesa elementi.
27. Padome pauž īpašu atzinību Melnkalnei par tās konsekvento sadarbību ārpolitikas jautājumos un par tās stingri un ilgstoši īstenoto pieskaņošanos **ES KĀDP**, tostarp pievienošanās ES ierobežojošajiem pasākumiem, un tas ir spēcīgs signāls, kas liecina par Melnkalnes stratēģisko apņēmību virzīties uz ES. Tā arī atzinīgi novērtē Melnkalnes pastāvīgo aktīvo dalību ES misijās un operācijās saskaņā ar kopējo drošības un aizsardzības politiku (KDAP).

SERBIJA

28. Lai gan Padome atzinīgi vērtē to, ka Serbija ir atkārtoti apstiprinājusi ES integrāciju par savu stratēģisko mērķi, Padome uzsver, ka Serbijai ir jāapliecina stingra politiskā griba un konsekvence ar ES saistītu reformu īstenošanā, kā arī objektīvi un nepārprotami jāinformē par ES.
29. Padome atzinīgi vērtē **vispārējo progresu**, kas līdz šim panākts pievienošanās sarunās, proti, atvērtas ir 22 no 35 sarunu sadaļām un 2 sadaļas ir provizoriski slēgtas. Padome atgādina, ka Serbijas progress tiesiskuma jomā un attiecību normalizēšana ar Kosovu turpinās noteikt pievienošanās sarunu vispārējo tempu.
30. Padome mudina Serbiju izrādīt lielāku **politisko gribu**, vēl vairāk paātrinot reformas un panākot konkrētus un taustāmus rezultātus attiecībā uz **pamatjautājumiem**, jo īpaši, turpinot koncentrēties uz 23. un 24. sadaļas starpposma kritēriju izpildi tiesiskuma jomā. Padome pienācīgi ņem vērā, ka ir pieņemta jaunā pretkorupcijas stratēģija un to likumu noteikumi, ar kuriem īsteno konstitūcijas grozījumus. Lai gan Padome pozitīvi atzīmē zināmu progresu, kas panākts cīņā pret korupciju, tā norāda uz ierobežoto progresu saistībā ar tiesu iestādēm un organizētās noziedzības apkarošanas jomā un atkārtoti norāda, ka ir jāpastiprina centieni šajās jomās, tostarp, panākot rezultātus efektīvas izmeklēšanas, kriminālvajāšanas, galīgu notiesājošo spriedumu, noziedzīgi iegūtu līdzekļu iesaldēšanas un konfiskācijas jomā, tostarp augstā līmenī.

31. Padome atkārtoti pauž bažas par to, ka nav panākts progress **vārda brīvības** un **mediju neatkarības** uzlabošanā, un aicina Serbiju īstenot pieņemtos tiesību aktus mediju jomā un nodrošināt to turpmāku pieskaņošanu ES *acquis* un standartiem, kā arī aktīvi rīkoties, lai novērstu un apkarotu visu veidu dezinformāciju un ārvalstu īstenotu informācijas manipulāciju visos mediju kanālos. Padome arī mudina Serbiju nodrošināt veicinošu vidi un lielāku lomu pilsoniskās sabiedrības organizācijām.
32. Serbijai ir arī jāturpina īpašu uzmanību pievērst pilnīgai **pamattiesību** ievērošanai, tostarp visneaizsargātāko grupu aizsardzībai, kā arī nediskriminējošai attieksmei pret personām, kas pieder pie minoritātēm, visā Serbijā.
33. Attiecībā uz **ekonomiskajiem kritērijiem** Padome atzinīgi vērtē Serbijas labo gatavības līmeni funkcionējošas tirgus ekonomikas izveidē un mudina Serbiju turpināt centienus, lai tā vēl labāk spētu tikt galā ar konkurences spiedienu un tirgus spēkiem Savienībā, un īstenot vajadzīgās strukturālās reformas. Padome arī atzinīgi vērtē Serbijas pastiprināto sadarbību ar ES, jo īpaši stratēģisko partnerību ilgtspējīgu izejvielu jomā.
34. Padome pieņem zināšanai Komisijas vērtējumu, ka Serbija ir saglabājusi savu gatavības līmeni attiecībā uz sarunu sākšanas kritērijiem **3. kopā** (Konkurētspēja un iekļaujoša izaugsme). Pie jautājuma par 3. kopas atvēršanu Padome atgriezīsies tad, kad Serbija būs panākusi ievērojamu turpmāku progresu, jo īpaši saistībā ar 29. punktā minētajām jomām un atbilstoši sarunu programmai, salīdzinājumā ar izvērtējumu, kas ietverts 2024. gada ziņojumā par paplašināšanos.
35. Padome atzinīgi vērtē to, ka Serbija ir saglabājusi apņemšanos attiecībā uz vairākām **reģionālās sadarbības** iniciatīvām, un mudina Serbiju vēl vairāk stiprināt **labas kaimiņattiecības** un sekmēt stabilitāti un izlīgumu ar visiem partneriem reģionā.

36. Padome turpina uzsvērt, cik svarīga ir jēgpilna reģionālā sadarbība **kara noziegumu izskatīšanā valsts līmenī**, vēl neatrisināto pazudušu personu lietu izmeklēšana un pilnīga sadarbība ar Starptautisko Kara noziegumu tribunālu atlikušās jurisdikcijas mehānismu. Nedrīkst būt nekāda atbalsta nedz notiesātiem kara noziedzniekiem, nedz viņu noziegumu glorificēšanai vai noliegšanai.
37. Atgādinot, ka demokrātijas institūciju pienācīga darbība ir ES pievienošanās procesa pamatelements, Padome pieņem zināšanai Eiropas Drošības un sadarbības organizācijas (EDSO) / Demokrātisku iestāžu un cilvēktiesību biroja (ODIHR) ziņojumus par 2023. gada decembra un 2024. gada jūnija **vēlēšanām**. Ņemot vērā šos konstatējumus, vēlēšanu procesā ir vajadzīgi jūtami uzlabojumi un turpmākas reformas. Padome stingri mudina Serbiju pievērsties EDSO/ODIHR un Eiropas Padomes struktūru ieteikumiem, tostarp tiem, kas attiecas uz svarīgākajiem vēlēšanu procesa aspektiem.
38. Padome uzteic Serbijas būtisko ieguldījumu jaukto migrācijas plūsmu uz Eiropas Savienību pārvaldībā un turpina uzsvērt, ka ir vajadzīgs lielāks progress patvēruma procedūru jomā un pilnīga pieskaņošanās ES **vīzu politikai**.
39. Padome atkārtoti norāda, ka tā nopietni sagaida, ka Serbija kā vissvarīgāko prioritāti pastiprinās centienus pilnībā pieskaņoties **ES KĀDP** nostājām un pievienoties ierobežojošajiem pasākumiem, tostarp attiecībā uz Krieviju un Baltkrieviju. Padome arī aicina Serbijas iestādes atturēties no darbībām un paziņojumiem, kas vērsti pret ES nostājām ārpolitikā un citos stratēģiskos jautājumos. Padome atzinīgi vērtē Serbijas humāno un citu palīdzību Ukrainai un mudina Serbiju turpināt labo sadarbību ar ES saistībā ar ES ierobežojošo pasākumu apiešanas novēršanu. Padome atzinīgi vērtē Serbijas pastāvīgo aktīvo dalību un svarīgo ieguldījumu ES misijās un operācijās ES KDAP ietvaros.

40. Serbijai un Kosovai ir jāturpina pastāvīgi deeskalācijas centieni, jāatturas no vienpusējām un provokatīvām darbībām, kas varētu izraisīt spriedzi un vardarbību, un jāizvairās no šķeltnieciskas retorikas. Padome sagaida, ka gan Serbija, gan Kosova koordinēti radīs ilgtspējīgu risinājumu situācijai Kosovs ziemeļos, kas garantē drošumu, drošību un līdzdalības demokrātiju visiem iedzīvotājiem. Padome atgādina par Serbijas saistībām likumdošanas procesā ievērot dialoga nolīgumus.
41. Padome atkārtoti pauž stingru nosodījumu par Kosovs serbu protestētāju vardarbīgajiem aktiem pret iedzīvotājiem, *KFOR* spēkiem, tiesībaizsardzības iestādēm un medijiem 2023. gada 29. maijā un vardarbīgo uzbrukumu Kosovs policijai 2023. gada 24. septembrī Kosovs ziemeļos. Vardarbībai nav attaisnojuma. Padome atkārtoti norāda: tā sagaida, ka Serbija pilnībā sadarbosies un veiks visus vajadzīgos pasākumus, lai aizturētu un steidzami sauktu pie atbildības 2023. gada uzbrukumu izdarītājus. Padome uzsver, ka ir vajadzīga pilnīga pārskatatbildība, un pauž dziļu nožēlu par to, ka Serbija šajā sakarā nav pietiekami rīkojusies.
42. Padome pieņem zināšanai Serbijas 2024. gada septembra aicinājumu Kosovs serbiem piedalīties turpmākajās vēlēšanās Kosovā un reintegrēt Kosovs serbus visās Kosovs iestādēs, kuras viņi atstāja 2022. gadā. Padome atkārtoti norāda, ka tā sagaida viņu savlaicīgu un ātru reintegrāciju bez priekšnosacījumiem no Serbijas puses un saskaņā ar dialoga nolīgumiem, kā arī pilnībā ievērojot Kosovs tiesisko regulējumu.
43. Padome sagaida, ka Serbija godprātīgi iesaistīsies **ES veicinātajā dialogā**, lai bez turpmākas kavēšanās panāktu visaptverošu juridiski saistošu nolīgumu ar Kosovu par attiecību normalizēšanu saskaņā ar starptautiskajām tiesībām un ES *acquis*. Attiecību normalizēšana un dialoga saistību izpilde ir būtiski priekšnoteikumi abu pušu virzībai ceļā uz Eiropu, un progresa trūkuma gadījumā abas puses riskē zaudēt nozīmīgas iespējas.

44. Padome atzinīgi vērtē to, ka Serbija un Kosova nesen atkārtoti apstiprināja savu apņemšanos **normalizēt savas attiecības** un solīja konstruktīvi iesaistīties procesā, lai to ātri virzītu uz priekšu. Tā arī atzinīgi vērtē to, ka 2023. gada decembrī tika noslēgts komerc nolīgums par elektroapgādi Kosovas ziemeļos un 2024. gada janvārī tika panākta reģistrācijas numura zīmju savstarpēja atzīšana.
45. Padome atkārtoti norāda, ka attiecīgi 2023. gada februārī un martā pieņemtais nolīgums par virzību uz Kosovas un Serbijas attiecību normalizēšanu un tā īstenošanas pielikums ir pilnībā jāievēro un pēc iespējas jāīsteno bez priekšnosacījumiem tāpat kā visas ar ES saistītās apņemšanās, un tas attiecas arī uz citām vēl neizpildītajām saistībām, par ko tika panākta vienošanās ES veicinātajā dialogā, kuru vadīja Augstais pārstāvis un atbalstīja ES īpašais pārstāvis. Tas ietver Serbu vairākuma pašvaldību asociācijas / kopienas izveidi, pamatojoties uz statūtu projektu, ko pusēm iesniedzis ES dialoga veicinātājs. Tiek sagaidīts, ka Serbija sāks Kosovas dokumentu un simbolu atzīšanu saskaņā ar nolīguma par virzību uz attiecību normalizēšanu 1. pantu. Padome atkārtoti norāda, ka Serbijas atbalstīto struktūru un dienestu statusu ir paredzēts noregulēt saskaņā ar ES veicinātajā dialogā panāktajiem nolīgumiem un Kosovas tiesību aktiem.
46. Padome atgādina, ka Serbijas pievienošanās sarunu **35. sadaļas** kritēriji ir grozīti, lai atspoguļotu Serbijas pienākumus, kuri minēti nolīgumā par virzību uz attiecību normalizēšanu un tā īstenošanas pielikumā.

ALBĀNIJA

47. Padome atzinīgi vērtē to, ka **pievienošanās konferencē** 2024. gada 15. oktobrī ar Albāniju tika atvērta pamatjautājumu kopa un ka nesen tika atvērta ārējo attiecību kopa. Padome uzteic valdības mērķi turpināt Albānijas virzību ceļā uz ES, mudina visus politiskos spēkus sekot savam vērienīgajam plānam attiecībā uz pievienošanās sarunu pabeigšanu un gaida, ka vēl citas sarunu kopas tiks atvērtas pēc iespējas drīz, kad būs izpildīti nosacījumi.

48. Atzīmējot, ka politiskā polarizācija turpina ietekmēt **parlamenta** darbību, Padome atgādina, ka iekļaujošam un konstruktīvam politiskajam dialogam valstī joprojām ir izšķiroša nozīme progresa panākšanā ar ES saistītās reformās.
49. Padome atzinīgi vērtē progresu saistībā ar reformām, jo īpaši **pamatjautājumu un tiesiskuma** jomā. Padome pozitīvi vērtē to, ka Albānija turpina īstenot tiesu sistēmas reformu, kas ir jākonsolidē, vēl vairāk uzlabojot tiesu sistēmas objektivitāti, neatkarību un profesionalitāti. Padome arī atzinīgi vērtē pārbaudes procesa virzību un jo īpaši to, ka tiks pabeigta lietu izskatīšana pirmajā instancē, un mudina Albāniju savlaicīgi pabeigt visu procesu. Padome atkārtoti norāda, ka būtu pilnībā jāievēro un jāīsteno Konstitucionālās tiesas saistošie lēmumi. Padome pozitīvi vērtē labos rezultātus, ko sasniegusi īpašā struktūra cīņai pret korupciju un organizēto noziedzību (*SPAK*) un tās tiesas, tostarp augsta līmeņa korupcijas lietās, un to, ka turpinās laba sadarbība ar ES un dalībvalstu tiesībsardzības iestādēm. Tai būtu jāturpinās, tostarp sadarbībai finanšu izmeklēšanas jomā. Ir vajadzīga arī pastiprināta kontrole un konsolidētas spējas ES finanšu interešu aizsardzībai. Padome atgādina, ka ir svarīgi turpināt centienus, lai panāktu stabilus rezultātus cīņā pret organizēto noziedzību un korupciju, tostarp augstā līmenī. Padome atzinīgi vērtē progresu, kas panākts valsts pārvaldes reformas jomā, un mudina Albāniju turpināt īstenošanu.

50. Padome aicina Albāniju turpināt stiprināt **pamattiesību** aizsardzību, tostarp pie minoritātēm piederošu personu tiesību aizsardzību, un ar bažām atzīmē, ka nav panākts progress mediju brīvības un vārda brīvības jomā un pie minoritātēm piederošu personu tiesību jomā. Albānijai ir jākāpina centieni stiprināt mediju neatkarību un plurālismu, palielinot pārredzamību attiecībā uz mediju īpašniekiem un garantējot žurnālistiem drošu vidi. Atgādinot ES kopējo nostāju saistībā ar 1. kopu, Padome atzinīgi vērtē to, ka ir pieņemti sekundārie tiesību akti par minoritātēm, un pieņem zināšanai, ka Albānija ir apņēmusies ātri, līdz gada beigām pieņemt un īstenot atlikušos noteikumus, kas attiecas uz 2017. gada ietvarlikumu par nacionālām minoritātēm piederošu personu aizsardzību, saskaņā ar Eiropas standartiem un iesaistot visas attiecīgās ieinteresētās personas. Līdzīgi, Padome mudina pārredzami īstenot visaptverošu zemes reformu un īpašumtiesību konsolidāciju. Ir vēl vairāk jāstiprina pilsoniskās sabiedrības loma un intensīvāk jāīsteno jēgpilna apspriešanās.
51. Attiecībā uz **vēlēšanu reformām** Padome uzsver, ka iekļaujoši un savlaicīgi ir jāpievēršas vēl neizpildītajiem EDSO/*ODIHR* un Venēcijas komisijas ieteikumiem.
52. Padome atzīst progresu, kas gūts **migrācijas** un robežu pārvaldības jomā, vienlaikus uzsverot, ka ir vajadzīgs turpmāks progress patvēruma procedūru jomā un pilnīga pieskaņošanās ES vīzu politikai.
53. Attiecībā uz **ekonomiskajiem kritērijiem** Padome atzinīgi vērtē Albānijas labo gatavības līmeni funkcionējošas tirgus ekonomikas izveidē un mudina Albāniju turpināt centienus, lai tā vēl labāk spētu tikt galā ar konkurences spiedienu un tirgus spēkiem Savienībā, un īstenot vajadzīgās strukturālās reformas.
54. Padome atzinīgi vērtē Albānijas pastāvīgo konstruktīvo iesaisti reģionālajā sadarbībā. Padome norāda, ka **labas kaimiņattiecības** un reģionālā sadarbība joprojām ir būtiski paplašināšanās procesa, kā arī stabilizācijas un asociācijas procesa elementi.

55. Padome pauž īpašu atzinību Albānijai par tās konsekvento sadarbību ārpolitikas jautājumos un jo īpaši par tās stingri un ilgstoši īstenoto pieskaņošanos **ES KĀDP**, tostarp pievienošanos ES ierobežojošajiem pasākumiem, un tas ir spēcīgs signāls, kas liecina par Albānijas stratēģisko apņēmību virzīties uz ES. Padome arī atzinīgi vērtē Albānijas pastāvīgo aktīvo dalību ES misijās un operācijās saskaņā ar KDAP un jauno drošības un aizsardzības partnerību starp ES un Albāniju, kas paver ceļu ciešākai sadarbībai svarīgās jomās.

ZIEMEĻMAĶEDONIJA

56. Padome atzinīgi vērtē to, ka Ziemeļmaķedonijas jaunā valdība integrāciju ES ir pasludinājusi par savu stratēģisko mērķi, tomēr Padome atgādina par saviem 2022. gada jūlija secinājumiem un atzīmē, ka Ziemeļmaķedonija vēl nav pabeigusi **konstitucionālās izmaiņas**, kuras tā ir apņēmusies veikt. Atkārtojot Eiropadomes aicinājumu Ziemeļmaķedonijai **paātrināt** šo izmaiņu **pabeigšanu**, Padome atkārtoti apstiprina gatavību bez turpmākas kavēšanās vai papildu politiska lēmuma sasaukt vēl vienu starpvaldību konferenci, tiklīdz Ziemeļmaķedonija būs īstenojusi savu apņemšanos saskaņā ar savām iekšējām procedūrām. Pēc tam Padome ir gatava pēc iespējas drīzāk atvērt pirmo sarunu kopu saskaņā ar sarunu programmu.
57. Padome mudina visas **parlamenta** partijas nodrošināt savstarpēju sadarbību, uzmanību pievēršot ar ES saistīto reformu īstenošanas sekmēšanai.

58. Padome atzinīgi vērtē Ziemeļmaķedonijas gatavības līmeni svarīgākajās jomās. Tā atzīmē, ka joprojām ir vajadzīgi pastāvīgi un izlēmīgi pasākumi, lai paātrinātu ar ES saistīto reformu īstenošanu, jo īpaši **pamatjautājumu un tiesiskuma** jomā, kur ir panākts ierobežots progress. Padome atkārtoti norāda, ka Ziemeļmaķedonijai ir jānodrošina rezultāti tiesu iestāžu neatkarības, profesionalitātes, efektivitātes un objektivitātes panākšanā un valsts pārvaldes reformas jomā. Ir jāstiprina Tieslietu padome atbilstīgi 2023. gada ES salīdzinošās izvērtēšanas misijas ieteikumiem. Ir jāpastiprina cīņa pret korupciju un organizēto noziedzību. Padome joprojām ir nopietni nobažījusies par grozījumiem Kriminālkodeksā, kas skar lielu skaitu augsta līmeņa korupcijas lietu. Padome aicina Ziemeļmaķedoniju pieņemt jaunu Kriminālkodeksu atbilstīgi ES *acquis* un starptautiskajiem standartiem. Padome arī atjauno aicinājumu Ziemeļmaķedonijai vēl vairāk stiprināt **pamattiesības**, tostarp pie minoritātēm vai kopienām piederību personu tiesības, mediju brīvību un vārda brīvību.
59. Kaut arī Padome atzinīgi vērtē to, ka nesenās parlamenta un prezidenta vēlēšanas, kas notika 2024. gadā, bija konkurenci nodrošinošas, Padome atzīmē, ka ir vajadzīgs lielāks progress **vēlēšanu reformas** jomā, tostarp jāpievēršas neizpildītajiem EDSO/*ODIHR* un Venēcijas komisijas ieteikumiem.
60. Padome uzteic Ziemeļmaķedoniju par pastāvīgo labo sadarbību attiecībā uz **migrācijas** pārvaldību, robežu pārvaldību un pieskaņošanos ES vīzu politikai.
61. Attiecībā uz **ekonomiskajiem kritērijiem** Padome atzinīgi vērtē Ziemeļmaķedonijas labo gatavības līmeni un daļējo progresu funkcionējošas tirgus ekonomikas izveidē un mudina Ziemeļmaķedoniju turpināt centienus, lai tā vēl labāk spētu tikt galā ar konkurences spiedienu un tirgus spēkiem Savienībā, un īstenot vajadzīgās strukturālās reformas.

62. Padome norāda, ka **labas kaimiņattiecības** un reģionālā sadarbība joprojām ir būtiski paplašināšanās procesa, kā arī stabilizācijas un asociācijas procesa elementi. Padome atgādina, cik svarīgi ir sasniegt jūtamus rezultātus un godprātīgi īstenot divpusējus nolīgumus atbilstoši sarunu programmai, tostarp Prespas nolīgumu ar Grieķiju un sadraudzības, labu kaimiņattiecību un sadarbības līgumu ar Bulgāriju.
63. Padome pauž īpašu atzinību Ziemeļmaķedonijai par tās konsekvento sadarbību ārpolitikas jautājumos un jo īpaši par tās stingri un ilgstoši īstenoto pieskaņošanos **ES KĀDP**, tostarp pievienošanās ES ierobežojošajiem pasākumiem, un tas ir spēcīgs signāls, kas liecina par Ziemeļmaķedonijas stratēģisko apņemību virzīties uz ES. Padome arī atzinīgi vērtē Ziemeļmaķedonijas pastāvīgo aktīvo dalību ES misijās un operācijās saskaņā ar KDAP un jauno drošības un aizsardzības partnerību starp ES un Ziemeļmaķedoniju, kas paver ceļu ciešākai sadarbībai svarīgās jomās.

BOSNIJA UN HERCEGOVINA

64. Padome atzinīgi vērtē Eiropadomes 2024. gada 21. un 22. marta **lēmumu sākt pievienošanās sarunas** ar Bosniju un Hercegovinu, pamatojoties uz Komisijas 2024. gada 12. marta ieteikumu. Padome gaida, ka Bosnija un Hercegovina veiks visus attiecīgos pasākumus, kas izklāstīti Komisijas 2022. gada 12. oktobra ieteikumā, lai Padome varētu pieņemt sarunu programmu, tiklīdz būs izpildīti minētie nosacījumi. Ir vajadzīgi papildu centieni, lai izpildītu 14 galvenās prioritātes, kas izklāstītas Komisijas atzinumā par valsts pieteikumu dalībai ES, ko Padome apstiprināja 2019. gadā, un ņemot vērā Eiropadomes 2022. gada jūnija secinājumus.

65. Padome atzinīgi vērtē politiskās vadības apņemšanos, kas deva reālus rezultātus un deva ieguldījumu marta lēmumā sākt pievienošanās sarunas, taču ar nožēlu atzīmē, ka kopš tā laika reformu dinamika ir apstājusies. Padome mudina visus politiskos dalībniekus atjaunot valsts uzsvaru uz virzību uz ES, apņēmīgi rīkojoties nepieciešamo reformu īstenošanai. Bosnijai un Hercegovinai būtu jāieceļ galvenais sarunu vedējs un valsts *IPA* koordinators. Pirmspievienošanās palīdzības instrumenta (*IPA*) III ietvaros, kā arī jāizstrādā valsts programma ES *acquis* pieņemšanai. Padome atgādina, cik svarīgi ir nodrošināt visu pieņemto tiesību aktu atbilstību ES *acquis* un Eiropas standartiem, tostarp Venēcijas komisijas ieteikumiem.
66. Padome atzinīgi vērtē to, ka vietējās vēlēšanas, kas Bosnijā un Hercegovinā notika 2024. gada 6. oktobrī, pamatojoties uz valsts līmeņa vēlēšanu likumu, tika organizētas, nodrošinot konkurenci un efektīvi, ņemot vērā dažus ilglaicīgus *ODIHR* ieteikumus. Atsaucoties uz **institucionālajiem mehānismiem**, kas noteikti Deitonas miera līgumā, Bosnijai un Hercegovinai ir jāveic turpmākas konstitucionālas un vēlēšanu reformas, lai nodrošinātu visu pilsoņu līdztiesību un nediskriminēšanu, jo īpaši, īstenojot Eiropas Cilvēktiesību tiesas judikatūru *Sejdić-Finci* lietā un saistītu judikatūru. Padome atkārtoti aicina īstenot ierobežotu konstitucionālo un vēlēšanu reformu iekļaujošu procesu, izmantojot patiesu dialogu un saskaņā ar Eiropas standartiem, lai izskaustu visu veidu nevienlīdzību un diskrimināciju vēlēšanu procesā. Padome arī atgādina, ka vairāki Konstitucionālās tiesas lēmumi vēl nav pilnībā izpildīti. Nebūtu jāveic nekādi pasākumi, kas apgrūtinātu šo nolēmumu īstenošanu vai vēl vairāk padziļinātu šķelšanos.
67. Padome vēlreiz apliecina savu **nelokāmo apņemšanos** attiecībā uz Bosnijas un Hercegovinas ES perspektīvu kā atsevišķai, vienotai un suverēnai valstij. Padome mudina visus Bosnijas un Hercegovinas politiskos dalībniekus atturēties un atteikties no provokatīvas šķeltnieciskas retorikas un darbībām, tostarp no valsts suverenitātes, vienotības un teritoriālās integritātes apšaubīšanas, ievērot vienlīdzības un nediskriminācijas principus attiecībā uz visiem pilsoņiem, kas pieder pie visām vēsturiskajām tautām un citām tautām, un izbeigt notiesāto kara noziedznieku slavināšanu, kā arī aktīvi veicināt izlīgumu.

68. Padomei joprojām ir nopietnas bažas par tiesību aktiem un iniciatīvām Serbu Republikas administratīvajā vienībā, kuri ir pretrunā Bosnijas un Hercegovinas virzībai uz ES, tostarp par separātisko retoriku un valsts konstitucionālās kārtības apšaubīšanu. Ir jāievēro Bosnijas un Hercegovinas suverenitāte, teritoriālā integritāte, konstitucionālā kārtība, tostarp Konstitucionālās tiesas lēmumi, kā arī tās starptautiskas juridiskas personas statuss. Jebkurai rīcībai, kas ir pretrunā šiem principiem, būs nopietnas sekas.
69. Atzīmējot nelielo progresu, kas panākts tiesu iestāžu jomā, jo īpaši to, ka ir pieņemti integritātes grozījumi likumā par Augsto tiesu un prokuroru padomi, Padome uzsver, ka ir jāstiprina **tiesiskums**, tostarp, pieņemot jauno likumu par Augsto tiesu un prokuroru padomi, kā arī likumu par tiesām. Konstitucionālās tiesas nolēmumi ir jāievēro pilnībā.
70. Padome atzīmē, ka ierobežoti centieni ir veikti **pamattiesību** jomā, un atkārtoti aicina Bosniju un Hercegovinu centienus šajā sakarā ievērojami pastiprināt. Atzīmējot, ka nav panākts nekāds progress vārda un mediju brīvības un žurnālistu aizsardzības jomā, Padome aicina Bosniju un Hercegovinu nodrošināt pulcēšanās, biedrošanās un vārda brīvības pilnīgu ievērošanu, aizsardzību un veicināšanu un atturēties no turpmākām darbībām, kas negatīvi ietekmē to īstenošanu.
71. Padome pozitīvi vērtē to, ka ir gūts zināms progress **cīņā pret korupciju un organizēto noziedzību**, jo īpaši pieņemot tiesību aktus par interešu konflikta novēršanu, nelikumīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas novēršanu un terorisma finansēšanas apkarošanu, kā arī parakstot *Eurojust* nolīgumu par tiesu iestāžu sadarbību ar ES. Padome aicina Bosniju un Hercegovinu šajās jomās veikt turpmākus izlēmīgus pasākumus, tostarp, panākot rezultātus attiecībā uz izmeklēšanu un notiesājošiem spriedumiem, arī augstā līmenī, un pieņemot Likumu par personas datu aizsardzību.

72. Attiecībā uz **ekonomiskajiem kritērijiem** Padome mudina Bosniju un Hercegovinu turpināt centienus, lai tā vēl labāk spētu tikt galā ar konkurences spiedienu un tirgus spēkiem Savienībā, un īstenot vajadzīgās strukturālās reformas.
73. Padome atzinīgi vērtē to, ka migrācijas pārvaldība ir turpinājusi uzlaboties, un aicina valsti pilnībā pieskaņoties ES **vīzu politikai** un pieņemt Likumu par robežkontroli. Padome atzinīgi vērtē to, ka sarunas par *Frontex* statusa nolīgumu ir virzījušās uz priekšu, un aicina to ātri parakstīt.
74. Attiecībā uz **Izaugsmes plāna** Rietumbalkāniem īstenošanu Padome mudina Bosniju un Hercegovinu bez turpmākas kavēšanās iesniegt savu reformu programmu. Tā ir vispārēja pamatprasība iespējamiem maksājumiem saskaņā ar reformu un izaugsmes mehānismu, un Bosnija un Hercegovina var zaudēt būtiskus labumus, ja netiks panākts progress.
75. ES solidarizējas ar Bosniju un Hercegovinu pēc postošajiem **plūdiem** un zemes nogrūvumiem 2024. gada 3. oktobrī. ES sniedza ārkārtas palīdzību, izmantojot ES civilās aizsardzības mehānismu, kurā piedalījās desmit dalībvalstis, kā arī ar *EUFOR Althea* starpniecību. ES ir gatava vajadzības gadījumā sniegt turpmāku palīdzību.
76. Padome pauž gandarījumu par to, ka ir atjaunotas pilnvaras operācijai *EUFOR Althea*, kam joprojām ir svarīga loma, atbalstot Bosnijas un Hercegovinas iestādes, lai uzturētu drošu vidi visiem pilsoņiem.
77. Padome atkārtoti uzsver, cik svarīga ir pastāvīga sadarbība starp **starptautiskajiem dalībniekiem**, un pauž atbalstu Augstās pārstāves un viņas biroja misijai īstenot 5+2 programmu.
78. Padome atkārtoti aicina Bosniju un Hercegovinu ātri ratificēt visus reģionālās **mobilitātes nolīgumus** saskaņā ar Berlīnes procesu.
79. Padome uzteic Bosnijas un Hercegovinas pilnīgo pieskaņošanos **ES KĀDP**, tā paužot savu skaidro apņemšanos virzīties uz ES, un mudina valsti to saglabāt un pilnībā īstenot ierobežojošos pasākumus, tostarp attiecībā uz Krieviju un Baltkrieviju.

KOSOVA

80. Padome pauž gandarījumu par Kosovai nepārtraukto **apņemšanos** virzīties ceļā uz Eiropu un īstenot ar to saistītās reformas. ES turpinās palīdzēt Kosovai saistībā ar reformām un to ilgtspējīgu īstenošanu, tostarp ar reformām, kas vērstas uz tās virzību uz ES. Padome atzinīgi vērtē to, ka ir stājusies spēkā vīzu režīma liberalizācija attiecībā uz Kosovai pilsoņiem.
81. Padome pozitīvi vērtē, ka ir panākts zināms progress **cīņā pret organizēto noziedzību**, jo īpaši, pateicoties pastiprinātai sadarbībai ar Eiropu, lai gan attiecībā uz **cīņu pret korupciju un pamattiesību aizsardzību** panākumi ir bijuši ierobežoti. Kosovai būtu jāturpina centieni nodrošināt tiesu sistēmas pārskatatbildību, neatkarību, efektivitāti un integritāti, aizsargāt vārda brīvību un nodrošināt, ka tiesību akti šajās jomās ir pilnībā pieskaņoti ar ES *acquis* un Eiropas standartiem. Padome uzsver, ka ir svarīgi stiprināt valsts pārvaldi. Padome mudina Kosovu panākt lielāku progresu efektīvā pamattiesību veicināšanā. Šajā sakarā Padome atzinīgi vērtē to, ka ir īstenots Konstitucionālās tiesas lēmums par Dečani klosteri. Padome pozitīvi vērtē to, ka Kosova ir izveidojusi centrālo sekretariātu ar dzimumu saistītas vardarbības apkarošanai un iecēlusi valsts koordinātoru.
82. Attiecībā uz **ekonomiskajiem kritērijiem** Padome pauž gandarījumu par labo progresu, ko Kosova guvusi funkcionējošas tirgus ekonomikas izveidē, un mudina Kosovu īstenot vajadzīgās strukturālās reformas.
83. Padome atzinīgi vērtē to, ka 2025. gada februāra parlamenta **vēlēšanas** notiks saskaņā ar jauno Kosovai vēlēšanu regulējumu, ar kuru tiek īstenoti ieteikumi, ko sniegušas vairākas secīgas ES vēlēšanu novērošanas misijas. Padome aicina Kosovu turpināt konsolidēt šo regulējumu, uzsverot, ka ir svarīgs pārredzams, labi pārvaldīts, iekļaujošs un konkurenci nodrošinošs vēlēšanu process.

84. Padome joprojām ir dziļi nobažījiesies par situāciju **Kosovas ziemeļos**. Kosovai un Serbijai ir jāturpina pastāvīgi deeskalācijas centieni, jāatturas no vienpusējām un provokatīvām darbībām, kas varētu izraisīt spriedzi un vardarbību, un jāizvairās no šķeltnieciskas retorikas. Padome atbalsta pastiprināto *KFOR* klātbūtni, jo īpaši pie robežas/robežlīnijas demarkācijas starp Kosovu un Serbiju, kā arī pastāvīgo klātbūtni pie tilta Mitrovicā. Vairākas nekoordinētas Kosovas darbības, tostarp pret Serbijas atbalstītām struktūrām un dienestiem, kuri darbojas Kosovā, negatīvi ietekmēja Kosovas serbus un citas kopienas un viņu piekļuvi sabiedriskajiem un sociālajiem pamatpakalpojumiem. Padome sagaida, ka gan Kosova, gan Serbija koordinēti radīs ilgtspējīgu risinājumu situācijai Kosovas ziemeļos, kas garantē drošumu, drošību un līdzdalības demokrātiju visiem iedzīvotājiem.
85. Padome atkārtoti pauž stingru nosodījumu par Kosovas serbu protestētāju vardarbīgajiem aktiem pret iedzīvotājiem, *KFOR* spēkiem, tiesībsardzības iestādēm un medijiem 2023. gada 29. maijā un vardarbīgo uzbrukumu Kosovas policijai 2023. gada 24. septembrī Kosovas ziemeļos. Vardarbībai nav attaisnojuma. Padome pieņem zināšanai Kosovā notiekošo tiesvedību un atkārtoti norāda, ka ir vajadzīga pārskatatbildība.
86. Padome nosoda neseno uzbrukumu *Iber Lepenc / Ibar Lepenac* kanālam Kosovas ziemeļos un solidarizējas ar iedzīvotājiem, kurus tas skāra. Padome sagaida, ka vainīgie tiks aizturēti un saukti pie atbildības. Šajā sakarā Padome aicina visas ieinteresētās personas pilnībā sadarboties ar attiecīgajām iestādēm.
87. Padome aicina Kosovu nodrošināt Kosovas serbu tiesnešu, prokuroru, policistu un cita personāla reintegrāciju visās Kosovas iestādēs, kuras viņi atstāja 2022. gadā. Padome sagaida, ka reintegrācija tiks veikta saskaņā ar dialoga nolīgumiem, kā arī pilnībā ievērojot Kosovas tiesisko regulējumu. Saskaņā ar 2023. gada 3. jūnija paziņojumu, ko ES vārdā sniedza Augstais pārstāvis, ES īsteno atgriezeniskus pasākumus attiecībā uz Kosovu. ES pakāpeniski atceļ šos pasākumus līdztekus Kosovas veiktajiem jaunajiem pasākumiem, lai mazinātu saspīlējumu valsts ziemeļos. Padome turpinās sekot līdzi šiem jautājumiem.

88. Padome pauž nožēlu par to, ka vairākums Kosovas serbu boikotēja mēra atsaukšanas balsojumu 2024. gada aprīlī. Ir svarīgi visās četrās ziemeļu pašvaldībās rīkot iekļaujošas vietējās vēlēšanas, kurās bez jebkādiem priekšnosacījumiem pilnībā piedalītos Kosovas serbi. Būtu jāsekmē visu to pilsoņu balsstiesības, kuriem tās pienākas. Padome mudina visus Kosovas Asamblejas Kosovas serbu deputātus aktīvi un konstruktīvi iesaistīties asamblejas darbā.
89. Padome sagaida, ka Kosova godprātīgi iesaistīsies **ES veicinātajā dialogā**, lai bez turpmākas kavēšanās panāktu visaptverošu juridiski saistošu nolīgumu ar Serbiju par attiecību normalizēšanu saskaņā ar starptautiskajām tiesībām un ES *acquis*. Attiecību normalizēšana un dialoga saistību izpilde ir būtiski priekšnoteikumi abu pušu virzībai ceļā uz Eiropu, un progresa trūkuma gadījumā abas puses riskē zaudēt nozīmīgas iespējas.
90. Padome atzinīgi vērtē to, ka Kosova un Serbija nesen atkārtoti apstiprināja savu apņemšanos normalizēt savas attiecības un solīja konstruktīvi iesaistīties procesā, lai to ātri virzītu uz priekšu. Tā arī atzinīgi vērtē to, ka 2023. gada decembrī tika noslēgts komercnolīgums par elektroapgādi Kosovas ziemeļos un 2024. gada janvārī tika panākta reģistrācijas numura zīmju savstarpēja atzīšana.
91. Padome atkārtoti norāda, ka attiecīgi 2023. gada februārī un martā pieņemtais nolīgums par virzību uz Kosovas un Serbijas attiecību normalizēšanu un tā īstenošanas pielikums ir pilnībā jāievēro un pēc iespējas jāīsteno bez priekšnosacījumiem tāpat kā visas ar ES saistītās apņemšanās, un tas attiecas arī uz citām vēl neizpildītajām saistībām, par ko tika panākta vienošanās ES veicinātajā dialogā, kuru vadīja Augstais pārstāvis un atbalstīja ES īpašais pārstāvis.
92. Tas ietver Serbu vairākuma pašvaldību asociācijas / kopienas izveidi, sākot ar tās Eiropas statūtu projekta, kuru pusēm iesniedza ES dialoga veicinātājs, nosūtīšanu bez liekas kavēšanās Kosovas Konstitucionālajai tiesai ar Kosovas valdības lēmumu. Padome atkārtoti norāda, ka Serbijas atbalstīto struktūru un dienestu statusu ir paredzēts noregulēt saskaņā ar ES veicinātajā dialogā panāktajiem nolīgumiem un Kosovas tiesību aktiem.

93. Padome atgādina, ka ir jāgroza **Kosovas īpašās grupas normalizācijas jautājumos** programma, lai atspoguļotu Kosovas saistības, kas minētas nolīgumā par virzību uz attiecību normalizēšanu un tā īstenošanas pielikumā.
94. Padome atkārtoti atzīmē **Kosovas Specializētās palātas un Specializētās prokuratūras** darba nozīmi un savu atbalstu tam un uzsver gatavību sniegt šīm iestādēm palīdzību pilnvaru īstenošanā.
95. Padome atgādina, ka svarīga ir Kosovas cieša sadarbība ar **EULEX** misiju, kā arī ar citiem attiecīgiem starptautiskajiem dalībniekiem.
96. Padome atzinīgi vērtē Kosovas veiktos pasākumus, lai izpildītu savas **Centrāleiropas brīvās tirdzniecības nolīgumā (CBTN)** noteiktās saistības, tostarp, atceļot lēmumu aizliegt Serbijas izcelsmes preču importu, un tas būtu ātri pilnībā jāīsteno.
97. Padome pauž lielu atzinību par Kosovas nosodījumu Krievijas agresijas karam pret Ukrainu, tās pastāvīgo brīvprātīgo pieskaņošanos **ES KĀDP** un par ES ierobežojošo pasākumu piemērošanu, kas ir spēcīgs apliecinājums Kosovas izdarītajai stratēģiskajai izvēlei un vietai vērtību kopienā.

TURCIJA

98. Atbilstīgi visiem iepriekšējiem Padomes un Eiropadomes secinājumiem par Eiropas Savienības attiecībām ar Turciju Padome uzsver Eiropas Savienības **stratēgisko ieinteresētību**, lai Vidusjūras austrumdaļā būtu stabila un droša vide un lai ar Turciju izveidotos sadarbībā balstītas un savstarpēji izdevīgas attiecības.
99. ES atkārtoti pauž **gatavību** pakāpeniski, samērīgi un atgriezeniski **iesaistīties** ar Turciju kopīgu interešu jomās atbilstīgi Eiropadomes 2024. gada aprīļa secinājumiem un ievērojot iedibinātus nosacījumus.

100. Padome pienācīgi ņem vērā **konkrētos pasākumus**, kas šajā sakarā ir veikti, piemēram, pirmā augsta līmeņa dialoga par tirdzniecību sarīkošanu, augsta līmeņa dialoga par ekonomiku atjaunošanu un aicinājumu Eiropas Investīciju bankai izskatīt nosacījumus pakāpeniskai attiecību atjaunošanai prioritārajās jomās, īpašu uzmanību pievēršot privātajam sektoram. Padome arī pienācīgi ņem vērā, ka turpinās dialogi par ārpolitiku un reģionāliem jautājumiem un augsta līmeņa dialogi starp ES un Turciju kopīgu interešu nozaru jomās, kā izklāstīts agrākajos Eiropadomes secinājumos. Būtiska nozīme sadarbības virzīšanā dažādās jomās būs pašas Turcijas konstruktīvai iesaistei. Šajā sakarā Eiropas Savienība turpmākā ES un Turcijas sadarbības paplašināšanā īpašu nozīmi piešķir Kipras noregulējuma sarunu atsākšanai un progresam tajās.
101. Padome ņem vērā to, ka turpina **uzlaboties** Turcijas un Grieķijas **attiecības**, un sagaida, ka tas tā saglabāsies. Padome ņem vērā situācijas deeskalāciju Vidusjūras austrumdaļā, un tā būtu jānodrošina arī turpmāk.
102. Padome joprojām sagaida, ka Turcija nepārprotami apņemsies uzturēt **labas kaimiņattiecības** un strīdu izšķiršanu mierīgā ceļā, vajadzības gadījumā vēršoties Starptautiskajā Tiesā. Padome, kā norādīts attiecīgajos secinājumos, kā arī 2005. gada 21. septembra deklarācijā, atkārtoti norāda, ka Turcijai jāpilda savas saistības saskaņā ar sarunu programmu, tostarp pilnībā un bez diskriminācijas īstenojot asociācijas nolīguma papildprotokolu attiecībā uz visām dalībvalstīm. Visu dalībvalstu atzīšana ir būtiska. Turcijai ir jānormalizē attiecības ar Kipras Republiku un jāievēro visu ES dalībvalstu suverenitāte un teritoriālā integritāte, kā arī visas to suverēnās tiesības saskaņā ar ES un starptautiskajām tiesībām, tostarp Apvienoto Nāciju Organizācijas Jūras tiesību konvenciju.

103. Padome atkārtoti pauž ES pilnīgo apņemšanos attiecībā uz **visaptverošu noregulējumu Kipras problēmai** saskaņā ar ANO apstiprināto satvaru, atbilstīgi visām attiecīgajām ANO DP rezolūcijām un principiem, kas ir ES pamatā, kā arī saskaņā ar *acquis*. Joprojām ir izšķiroši svarīgi, lai Turcija apņemtos ievērot un aktīvi veicinātu šādu miermīlīgu noregulējumu, tostarp tā ārējos aspektus. ES atzinīgi vērtē ANO ģenerālsekretāra nesen veiktos pasākumus, lai atsāktu noregulējuma sarunas, un joprojām ir gatava aktīvi atbalstīt visus ANO vadītā procesa posmus, izmantojot visus tās rīcībā esošos piemērotos līdzekļus. Padome atgādina, cik svarīgs ir Varošanas statuss, nosoda visas Turcijas vienpusējās darbības, kuras ir pretrunā ANO Drošības padomes rezolūcijām, un atkārtoti aicina minētās darbības nekavējoties atcelt. Padome aicina Turciju ievērot visas attiecīgās ANO Drošības padomes rezolūcijas, jo īpaši Rezolūcijas 541, 550, 789 un 1251.
104. Atgādinot iepriekšējo gadu Padomes un Eiropadomes secinājumus, kā arī attiecīgās Turcijas starptautiskās saistības, Padome atkārtoti pauž nopietnas bažas par pastāvīgo un dziļi satraucošo situāciju **demokrātijas, tiesiskuma un pamattiesību** jomā. Īpaši satraucoši ir tas, ka joprojām turpinās sistēmisks neatkarības trūkums un nepamatots spiediens uz tiesu iestādēm, un daudzie brīvas un drošas vārda brīvības ierobežojumi, tostarp ierobežojumi mediju brīvībai un informācijas izplatīšanai, kā arī demokrātiski ievēlētu pašvaldību vadītāju atļaišana un aizstāšana. Padome ar bažām atzīmē, ka pilsoniskās sabiedrības organizācijas, jo īpaši tās, kas nodarbojas ar sieviešu, LGBTI un cilvēktiesību jautājumiem, joprojām saskaras ar spiedienu. Padome atkārtoti aicina Turciju pastiprināt sadarbību ar **Eiropas Padomi** un tās attiecīgajām struktūrām un institūcijām, pievērsties to galvenajiem ieteikumiem, pilnībā īstenot Eiropas Cilvēktiesību konvenciju (ECTK) un citus starptautiskos cilvēktiesību instrumentus, kuros Turcija ir viena no pusēm, kā arī izpildīt visus Eiropas Cilvēktiesību tiesas spriedumus saskaņā ar ECTK 46. pantu. Tas, ka Turcija vēl arvien neīsteno ECTK lēmumus, liek apšaubīt tās apņemšanos ievērot tiesiskumu un pamattiesības un savas starptautiskās saistības. Padome aicina Turciju steidzami apvērst negatīvās tendences visās šajās jomās un efektīvi vērsties pret daudzajiem nopietnajiem trūkumiem, kuri norādīti Komisijas ziņojumā.

105. Attiecībā uz **ekonomiskajiem kritērijiem** Padome atzinīgi vērtē kopš 2023. gada vidus notiekošo pārvirzi uz tradicionālāku un stingrāku ekonomikas politiku. Padome mudina Turciju turpināt īstenot uz stabilitāti orientētu makroekonomikas politiku un turpināt pievērsties bažām par Turcijas tirgus ekonomikas pienācīgu darbību un institucionālo un regulatīvo vidi.
106. **ES un Turcijas paziņojums** joprojām ir galvenais satvars sadarbībai migrācijas jomā, un tas turpina dot rezultātus. Turcija un ES turpināja sadarboties, lai atbalstītu bēgļus un uzņēmējkopienas Turcijā. Padome atkārtoti norāda, ka ir svarīgi, lai ES un Turcijas paziņojums tiktu pilnībā un nediskriminējoši īstenots, tostarp attiecībā uz Kipras Republiku, ar mērķi nekavējoties atsākt atgriešanu un novērst neatbilstīgu ieceļošanu. Šajā sakarā Padome arī uzsver, ka Turcijai ir pilnībā un efektīvi jāīsteno ES un Turcijas nolīgums par atpakaļuzņemšanu un jāsadarbojas tieslietu un iekšlietu jomā ar visām ES dalībvalstīm, kā arī jāpieskaņojas ar ES vīzu politikai.
107. Padome atgādina, ka Turcijai ir jāpilda savi pienākumi attiecībā uz **ES un Turcijas muitas savienības** īstenošanu, nodrošinot tās efektīvu piemērošanu visās dalībvalstīs. Atzīstot nesen panākto progresu tirdzniecības šķēršļu novēršanā un dažu ierobežojumu likvidēšanā, Padome sagaida, ka Turcija turpinās un pastiprinās darbu, lai novērstu atlikušos tirdzniecības šķēršļus.
108. Padome atzinīgi vērtē konkrētos pasākumus, ko Turcija veikusi, lai apturētu pret Krieviju vērsto **ES sankciju apiešanu** caur savu teritoriju, un tie attiecīgā gadījumā ir jāīsteno un jāpapildina ar papildu centieniem. Joprojām būtiska ir aktīva sadarbība ar ES, lai novērstu un atklātu ES sankciju apiešanu, tostarp attiecībā uz divējāda lietojuma precēm, kā arī preču fiktīvu tranzītu un reeksportu uz Krieviju, izmantojot trešo valstu starpniekus. Padome aicina ES īpašo sūtni sankciju jautājumos sagatavot novērtējumu, kurā izklāstīti Turcijas šajā sakarā veikto darbību rezultāti un iespējamie veidi, kā uzlabot to efektivitāti.

109. Padome atzīst Turcijas svarīgo lomu Melnās jūras graudu iniciatīvā un ieslodzīto apmaiņā saistībā ar Krievijas agresijas karu pret Ukrainu.
110. Padome pauž dziļu nožēlu par Turcijas ļoti zemo saskaņotības līmeni ar **ES KĀDP** un tās nepievienošanos ES ierobežojošajiem pasākumiem, kas pieņemti, reaģējot uz Krievijas agresijas karu pret Ukrainu, un atkārtoti pauž stingru aicinājumu Turcijai kā vissvarīgāko prioritāti pastiprināt pieskaņotību ES KĀDP nostājām un pievienošanos ierobežojošajiem pasākumiem. Turcijas ārpolitika joprojām ir pretrunā ES prioritātēm. Šis jautājums ir jārisina Turcijas iestādēm, tostarp ES un Turcijas dialogos par ārpolitiku un reģionāliem jautājumiem.
111. Atkārtoti apstiprinot iepriekšējā gada secinājumus, Padome atzīmē, ka Turcijas pievienošanās sarunas ir faktiski apstājušās un ka nevar apsvērt iespēju atvērt vai slēgt jaunas sadaļas.

UKRAINA

112. Padome atkārtoti pauž savu stingro **nosodījumu Krievijas agresijas karam** pret Ukrainu, kas ir nepārprotams ANO Statūtu pārkāpums, un vēlreiz apstiprina savu pastāvīgo atbalstu Ukrainas neatkarībai, suverenitātei un teritoriālajai integritātei tās starptautiski atzītajās robežās un tās neatņemamajām tiesībām uz paš aizsardzību. Atkārtoti apstiprinot ES apņemšanos panākt visaptverošu, taisnīgu un ilgstošu mieru, kura pamatā ir ANO Statūtu un starptautisko tiesību principi, saskaņā ar Ukrainas miera formulas galvenajiem principiem un mērķiem un saistībā ar kuru nevienu iniciatīvu Ukrainas sakarā nevar pieņemt bez Ukrainas, Padome arī atkārtoti apstiprina ES nelokāmo apņemšanos turpināt sniegt atbalstu Ukrainai un tās tautai tik ilgi, cik tas būs nepieciešams, un tik intensīvi, cik nepieciešams, arī atbilstīgi 2024. gada jūnijā parakstītajām kopīgajām drošības saistībām starp ES un Ukrainu.

113. Padome atkārtoti apliecina ES nelokāmo atbalstu Ukrainai un tās virzībai uz pievienošanos ES un uzteic Ukrainas apņemšanos īstenot ES reformu procesu. Padome atzinīgi vērtē to, ka 2024. gada jūnijā ar Ukrainu oficiāli tika **sāktas pievienošanās sarunas**, un iepriekšējā gada laikā panākto ievērojamo reformu progresu, neraugoties uz unikālajiem izaicinājumiem, ko izraisījis Krievijas agresijas karš. Padome atzinīgi vērtē to, ka pārbaudes process norit pēc plāna, un gaida tā noslēgšanu un turpmākos soļus Ukrainas pievienošanās procesā: kopu atvēršanu, pēc iespējas drīz sākot ar pamatjautājumu kopu, kad būs izpildīti nosacījumi. Padome joprojām ir apņēmības pilna atbalstīt Ukrainas humanitārās vajadzības, kā arī atjaunošanu, atveseļošanu un rekonstrukciju, un atzinīgi vērtē Komisijas ziņojumā par Ukrainu pausto ieteikumu saskaņotību ar Ukrainas plānu.
114. Padome pozitīvi vērtē progresu, kas panākts tādās svarīgās jomās kā **tiesiskums un tiesu sistēmas un valsts pārvaldes reforma**, kuras joprojām ir vitāli nozīmīgas Ukrainas noturības stiprināšanai un turpmākam progresam paplašināšanās procesā. Padome atzinīgi vērtē arvien notiekošo tiesu iestāžu pārvaldības struktūru, jo īpaši Ukrainas Augstākās tieslietu padomes un Augstākās tiesnešu kvalifikācijas komisijas, un Konstitucionālās tiesas, atjaunošanas procesu. Joprojām ir svarīgi īstenot pārredzamus un uz nopelniem balstītus atlases procesus, un tam būtu jāturpinās. Padome gaida, ka turpināsies tiesu sistēmas, jo īpaši Augstākās tiesas, atjaunošanas process. Padome arī atzinīgi vērtē to, ka Ukraina ir ratificējusi Starptautiskās Krimināltiesas Romas statūtus, un aicina Ukrainu veikt turpmākus pasākumus, lai nodrošinātu pilnīgu pieskaņošanos valsts līmenī.
115. Padome atzinīgi vērtē to, ka ir izveidots tiesiskais un institucionālais satvars **pamattiesību** jomā, un gaida tā turpmāku īstenošanu un konsolidāciju. Padome mudina Ukrainu turpināt centienus stiprināt vārda un mediju brīvību saskaņā ar Komisijas ieteikumiem, neraugoties uz pašreizējiem izaicinājumiem, ko izraisījis Krievijas agresijas karš, tostarp turpināt centienus saglabāt un pakāpeniski atjaunot pārredzamu, plurālistisku un neatkarīgu mediju vidi. Centieniem apkarot ārvalstu iejaukšanos un informācijas manipulāciju ir jāatbilst starptautiskajiem vārda brīvības standartiem.

116. Padome pienācīgi ņem vērā grozītos tiesību aktus par pie **nacionālajām minoritātēm piederību personu tiesību** aizsardzību. Šo tiesību aktu, kā arī saistību, ko Ukraina uzņēmusies, īstenošana būtu jāturpina saskaņā ar ES sarunu programmu.
117. Padome atzinīgi vērtē Ukrainas progresu virzībā uz **korupcijas apkarošanas** iestāžu neatkarīgas un efektīvas darbības nodrošināšanu. Padome mudina Ukrainu turpināt pievērsties atlikušajiem izaicinājumiem un vēl vairāk stiprināt korupcijas apkarošanas institucionālo sistēmu, attiecībā uz nepilnībām kriminālprocesa tiesību aktos, personāla ierobežojumiem un rezultātiem augsta līmeņa korupcijas lietās. Papildus minētajam Padome mudina Ukrainu vēl vairāk pastiprināt izmeklēšanu finanšu jomā un nelikumīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas novēršanas pasākumus.
118. Attiecībā uz ekonomiskajiem kritērijiem Padome atzīst, ka pašreizējos apstākļos Ukrainai ir ārkārtīgi grūti īstenot monetāro politiku un vispārējo **ekonomikas** pārvaldību, un šajā sakarā pozitīvi vērtē to, ka Ukraina ir panākusi zināmu progresu funkcionējošas tirgus ekonomikas izveidē.
119. Padome uzteic Ukrainas centienus uzlabot **enerģētisko drošību** un piegādes neatkarību kontekstā, ko raksturo Krievijas pastāvīgie uzbrukumi Ukrainas enerģētikas un civilajai infrastruktūrai. ES ir gatava turpināt sniegt atbalstu, lai steidzami palielinātu Ukrainas enerģētisko drošību un stiprinātu Ukrainas energosistēmas noturību, un sniegt atbalstu Ukrainas enerģētikas infrastruktūras atjaunošanai.
120. Padome joprojām ir apņēmusies vēl vairāk padziļināt **ES nozaru sadarbību** ar Ukrainu un Ukrainas integrāciju ES iekšējā tirgū, pamatojoties uz Ukrainas un ES Asociācijas nolīguma, tostarp padziļinātas un visaptverošas brīvās tirdzniecības zonas (*DCFTA*), pastiprinātu īstenošanu.
121. Padome atzinīgi vērtē Ukrainas stratēģisko apņēmību virzīties uz ES un to, ka tā lielā mērā pieskaņojusies **ES KĀDP** nostājām un ierobežojošajiem pasākumiem. Tā mudina Ukrainu turpināt pozitīvo tendenci virzībā uz pilnīgu pieskaņošanos, tostarp saskaņā ar suverenitātes un teritoriālās integritātes principiem attiecībā uz visām valstīm.

MOLDOVA

122. Padome atkārtoti apliecina ES nelokāmo atbalstu Moldovai un tās virzībai uz pievienošanos ES un uzteic Moldovas apņemšanos īstenot ES reformu procesu. Padome atzinīgi vērtē to, ka 2024. gada jūnijā ar Moldovu oficiāli tika sāktas pievienošanās sarunas, un iepriekšējā gada laikā panākto ievērojamo reformu progresu, neraugoties uz nopietnajiem izaicinājumiem, ko izraisījis Krievijas agresijas karš pret Ukrainu un hibrīduzbrukumi pret pašu Moldovu. Padome atzinīgi vērtē to, ka pārbaudes process norit pēc plāna, un gaida tā noslēgšanu un turpmākos soļus Moldovas pievienošanās procesā: kopu atvēršanu, pēc iespējas drīz sākot ar pamatjautājumu kopu, kad būs izpildīti nosacījumi.
123. Attiecībā uz **pamatjautājumiem** Padome uzsver, ka ir svarīgi, lai turpinātos progress reformās, jo īpaši tiesiskuma un pamattiesību jomā, tostarp pie minoritātēm piederošu personu tiesību jomā.
124. Uz jau sasniegtā ievērojamā progressa pamata Moldovai būtu jāturpina virzīt uz priekšu visaptverošo **tiesu sistēmas reformu**, tostarp pārbaudes procesu, kā arī **cīņu pret korupciju**, uzmanību pievēršot attiecīgo institūciju stiprināšanai un stabilu rezultātu panākšanai izmeklēšanā un notiesāšanā, tostarp augsta līmeņa korupcijas lietās. Padome atzinīgi vērtē Moldovas sistēmisko pieeju deoligarhizācijai un mudina turpināt attiecīgā rīcības plāna īstenošanu.
125. Padome pieņem zināšanai EDSO/*ODIHR* sākotnējos konstatējumus, kuros norādīts, ka prezidenta **vēlēšanas** un **referendums par dalību ES** 20. oktobrī noritēja mierīgi un bija labi organizēti, neraugoties uz Krievijas neatlaidīgajiem mēģinājumiem izmantot ārvalstu īstenotu informācijas manipulāciju un iejaukšanos nolūkā graut demokrātiskos procesus, tostarp izmantojot vietējo pārstāvju starpniecību. Padome atzinīgi vērtē referendumu iznākumu, kurā atkārtoti apstiprināta Moldovas apņemšanās attiecībā uz tās nākotni ES.

126. Padome uzteic Moldovas noturību, saskaroties ar nepieredzētiem Krievijas īstenotiem **hibrīduzbrukumiem**, un atkārtoti apstiprina, ka ES atbalsts turpināsies, tostarp ar ES partnerības misijas Moldovā starpniecību. Ar skatu uz 2025. gada parlamenta vēlēšanām īpaši svarīgi ir apkarot ļaunprātīgu ārēju iejaukšanos, vērsties pret dezinformāciju, kas ietekmē iedzīvotājus, un veicināt vēlētāju līdzdalību. Centieniem apkarot ārvalstu iejaukšanos un informācijas manipulāciju ir jāatbilst starptautiskajiem vārda brīvības standartiem.
127. Padome atzinīgi vērtē Moldovas stabilo progresu **enerģētiskās drošības** un piegādes neatkarības stiprināšanā. ES ir gatava turpināt sniegt atbalstu šai nozarei. Moldovai ir vēl vairāk jāpaātrina infrastruktūras projekti, kas saistīti ar elektroenerģijas starpsavienojumiem, lai mazinātu strukturālo neaizsargātību.
128. Attiecībā uz **ekonomiskajiem kritērijiem** Padome uzsver, ka ir svarīgi turpināt pārveidojošas **ekonomikas reformas**, nozaru sadarbību un vēl lielāku integrāciju ES iekšējā tirgū, pamatojoties uz ES un Moldovas Asociācijas nolīguma, tostarp padziļinātas un visaptverošas brīvās tirdzniecības zonas, pastiprinātu īstenošanu. Padome atzinīgi vērtē Komisijas paziņojumu par jauno Moldovas izaugsmes plānu, kura mērķis ir atbalstīt Moldovas sociālekonomiskās un fundamentālās reformas un uzlabot piekļuvi ES vienotajam tirgum.
129. Padome pozitīvi vērtē Moldovas pastāvīgos centienus stiprināt **valsts pārvaldes** un publisko finanšu pārvaldības sistēmu. Visos līmeņos ir jāstiprina administratīvās un institucionālās spējas. Būtu jāturpina sistēmiska iesaiste ar pilsonisko sabiedrību reformu jomā.
130. Padome atkārtoti pauž apņēmību atbalstīt Moldovas suverenitāti un teritoriālo integritāti tās starptautiski atzītajās robežās.

131. Padome pauž īpašu atzinību Moldovai par tās konsekvento sadarbību ārpolitikas jautājumos un par tās apņēmīgajiem centieniem virzībā uz pilnīgu pieskaņošanos **ES KĀDP**, tostarp pievienošanās ES ierobežojošajiem pasākumiem, un tas ir spēcīgs signāls, kas liecina par Moldovas stratēģisko apņēmību virzīties uz ES. Padome arī uzteic svarīgo sadarbību nolūkā novērst pret Krieviju un Baltkrieviju vērsto sankciju apiešanu un atzinīgi vērtē Moldovas pastāvīgo aktīvo dalību ES misijās un operācijās ES KDAP ietvaros. Tā mudina Moldovu turpināt pozitīvo tendenci saistībā ar pieskaņošanos, tostarp atbilstīgi suverenitātes un teritoriālās integritātes principiem attiecībā uz visām valstīm. Padome atzinīgi vērtē drošības un aizsardzības partnerību starp ES un Moldovu, kas paver ceļu ciešākai sadarbībai svarīgās jomās.

GRUZIJA

132. Ņemot vērā nesenos Eiropadomes secinājumus, Padome atkārtoti apstiprina Savienības gatavību atbalstīt Gruzijas tautu tās ceļā uz pievienošanos Eiropai. Tajā pašā laikā tā atkārtoti norāda uz ES nopietnajām bažām par Gruzijas valdības rīcības virzienu, tostarp likuma par ārvalstu ietekmes pārredzamību pieņemšanu, kā arī par citiem tiesību aktiem, kas ir pretrunā vērtībām un principiem, uz kuriem balstās ES, un kas liecina par regresu attiecībā uz pasākumiem, kuri izklāstīti Komisijas ieteikumā par kandidātvalsts statusu. Padome atgādina, ka Eiropadome 2024. gada jūnijā un oktobrī atzīmēja, ka šāda rīcība apdraud Gruzijas virzību uz Eiropu, izraisot pievienošanās procesa apturēšanu *de facto*. Padome pauž nožēlu par Gruzijas valdības neseno lēmumu apturēt valsts pievienošanās ES procesu līdz 2028. gadam.
133. Padome stingri nosoda vardarbību pret miermīlīgiem protestētājiem, mediju pārstāvjiem un politiķiem. Gruzijas iestādēm ir jārespektē tiesības uz pulcēšanās un vārda brīvību un jāatturas no spēka lietošanas. Visi vardarbības akti ir jāizmeklē, un vainīgie ir jāsauc pie atbildības.

134. Padome aicina Gruzijas iestādes steidzami atgriezties pie virzības uz ES un pieņemt **demokrātiskas, visaptverošas un ilgtspējīgas reformas** saskaņā ar Eiropas integrācijas pamatprincipiem. Padome uzsver, ka ir svarīgi atgriezties pie Komisijas 2023. gada paziņojumā par paplašināšanos noteikto deviņu pasākumu īstenošanas.
135. Padome pauž dziļas bažas par regresu **demokrātijas, tiesiskuma un pamattiesību** jomā. Gruzijai ir jāgarantē pamattiesību, tostarp vārda un pulcēšanās brīvības, kā arī mediju brīvības, neatkarības un plurālisma, **kā arī LGBTI personu tiesību** pilnīga ievērošana.
136. Ir jāpārtrauc Gruzijas pilsoniskās sabiedrības pārstāvju, politisko līderu, pilsonisko aktīvistu un žurnālistu iebiedēšana un pret tiem vērsta vardarbība un diskriminācija. Atgādinot, ka **funkcionējoša pilsoniskā sabiedrība** ir jebkuras demokrātiskas sistēmas izšķiroši svarīga daļa, Padome aicina Gruziju nodrošināt, ka tās aktīvā pilsoniskā sabiedrība var darboties bez ierobežojumiem un aktīvi, iekļaujoši un jēgpilni iesaistīties politikas veidošanas procesā.
137. Padome ar nopietnām bažām atzīmē EDSO/*ODIHR* sākotnējos konstatējumus, kas liecina, ka parlamenta **vēlēšanu** laikā 26. oktobrī tika novērotas vairākas nepilnības un atmosfēra bija saspringta un ļoti polarizēta. Lai uzlabotu apstākļus demokrātijas institūciju pienācīgai darbībai, Padome stingri mudina Gruziju izmeklēt un risināt vēlēšanu pārkāpumus un pievērsties apgalvojumiem par iespējami notikušiem pārkāpumiem, kā arī pievērsties minētajiem un citiem EDSO/*ODIHR* un Eiropas Padomes struktūru ieteikumiem, arī atgādinot, ka visaptveroša vēlēšanu reforma ir daļa no deviņiem pasākumiem.
138. Padome aicina Gruzijas iestādes veikt konkrētus pasākumus, lai pārvarētu pieaugošo **polarizāciju**, un atturēties no darbībām, kas varētu vēl vairāk padziļināt politisko spriedzi, piemēram, no retorikas un dezinformācijas, kas vērsta pret ES.

139. Padome pauž nožēlu par regresu **tiesu sistēmas darbībā** un iestāžu neatkarības pieaugošo trūkumu kopumā. Joprojām ir jāpieliek ievērojamas pūles, lai panāktu visaptverošu tiesu sistēmas reformu saskaņā ar Eiropas standartiem un Venēcijas komisijas ieteikumiem. Tikpat svarīgi ir panākt stabilus rezultātus cīņā pret korupciju un organizēto noziedzību un īstenot deoligarhizācijas pasākumus.
140. Attiecībā uz **ekonomiskajiem kritērijiem** Padome atzīmē mēreno gatavības līmeni un ierobežoto progresu funkcionējošas tirgus ekonomikas izveidē. Padome atzinīgi vērtē to, ka joprojām tiek īstenota stabila fiskālā un monetārā politika, un mudina Gruziju stiprināt centrālās bankas neatkarību un īstenot citas vajadzīgās strukturālās reformas.
141. Padome aicina Gruziju steidzami izpildīt atlikušos **vīzu** režīma liberalizācijas kritērijus, tostarp, pieskaņojoties ES vīzu politikai un risinot nepamatotu patvēruma pieteikumu problēmu un nodrošinot atbilstību pamattiesību prasībām.
142. Padome pieņem zināšanai to, ka Gruzija turpina īstenot ES un Gruzijas **asociācijas nolikumu**, tostarp padziļināto un visaptverošo brīvās tirdzniecības zonu.
143. Padome atkārtoti apstiprina ES atbalstu Gruzijas **suverenitātei, neatkarībai un teritoriālajai integritātei** tās starptautiski atzītajās robežās un uzsver, ka ES joprojām ir stingri apņēmusies iestāties par konfliktu miermīlīgu risināšanu un īstenot neatzīšanas un iesaistīšanās politiku, tostarp, izmantojot ES pārraudzības misijas klātbūtni Gruzijā.
144. Padome atkārtoti norāda, ka tā nopietni sagaida, ka Gruzija ievērojami pastiprinās centienus pilnībā pieskaņoties **ES KĀDP** nostājām un pievienoties ierobežojošajiem pasākumiem kā vissvarīgāko prioritāti, tostarp attiecībā uz Krieviju un Baltkrieviju, un atbilstīgi suverenitātes un teritoriālās integritātes principiem attiecībā uz visām valstīm. Padome arī aicina Gruzijas iestādes atturēties no darbībām un paziņojumiem, kas vērsti pret ES nostājām ārpolitikā. Padome mudina Gruziju turpināt sadarbību ES ierobežojošo pasākumu apiešanas novēršanā.